

Johan Kvarnström sd ym.

Keskustelualoite synnytysosastojen tulevaisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Synnytysosastojen määrä Suomessa on laskenut alle puoleen 1980-luvun tasosta. Niiden lakkautuksia on perusteltu lähinnä potilasturvallisuudella. Lisäksi ainakin osaan lakkautuspäätöksistä on liittynyt taloudellisia näkökohtia. Synnytyssairaalaverkoston keskittämistrendi on ollut selkeä, ja se saattaa jatkua edelleen. Samalla välimatkojen pidentyminen itsessään on synnytysten riskitekijä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan sairaaloiden ulkopuolella tapahtuneiden synnytysten määrä on kasvanut voimakkaasti 2000-luvulla. Tähän sisältyvät suunnitellut toimet sairaalan ulkopuolella tapahtuneet synnytykset, matkalla sairaalaan tapahtuneet synnytykset ja suunnitellut kotisynnytykset. On hyvin mahdollista, että tämä kehitys jatkuu, mikäli synnytysosastojen määrä vähenee entisestään. Kyse on siitä, minkälaisen tulevaisuuden me Suomessa synnytysosastoille haluamme.

Vuoden 2024 alussa julkaistun sosiaali- ja terveysministeriön jatkovalmistelun pohjaksi laaditun työryhmäraportin mukaan synnytysosastojen määrää tulisi entisestään vähentää merkittävästikin, koska synnytyksiin erikoistuneesta henkilöstöstä on pulaa. Tämän valmistelun pohjalta on tarkoitus laatia hallituksen esitys terveydenhuoltolain muuttamisesta erikoissairaanhoidon päivystysten ja työnjaon osalta. Lainsäädäntösuunnitelman mukaan esitys annetaan eduskunnalle kuluvan vuoden syksyllä, viikolla 39. Tuolloin keskustellaan synnytysosastojen kohtaloon vaikuttavista asioista, mutta keskustelusta tulee monipolvinen, koska se koskee alueellista oikeudenmukaisuutta ja päivystysten merkitystä. Siksi nimenomaan juuri synnytysosastoja koskevan keskustelun käyminen jo nyt keväällä olisi tärkeää. Jo nyt hyvinvointialueet tarkastelevat palveluverkostoaan, ja HUS-yhtymässä virkamiehet ovat ehdottaneet synnytysosastojen sulkemista.

Nykyjärjestelmän mukaan vaaditaan, että sairaalassa on vähintään tuhat synnytystä vuodessa, muuten synnytysten järjestämiseen vaaditaan poikkeuslupa. Olennaista on ymmärtää, mitkä vaatimukset perustuvat lääketieteeseen ja mitkä vaatimukset muihin syihin. Entistä parempien järjestelyjen ansiosta pienten yksiköiden perinataalikuolleisuus ei enää ole muita yksiköitä korkeammalla tasolla. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusprofessori Mika Gissler toteaa Hufvudstadsbladetin haastattelussa 12.3.2024.

Täysistuntokeskustelun tarkoituksena olisi yhteisen tilannekuvan parantaminen ja tämän sananmukaisesti elintärkeän kysymyksen esiin tuominen ja pohtiminen pitkällä aikavälillä sekä ratkaisujen etsiminen haasteisiin, jotka koskevat niin taloutta ja henkilöstön saatavuutta kuin etiikkaa ja yhteiskunnassamme vallitsevaa kulttuuriakin. On tärkeää huomata, miten suuri muutos Suomen synnytysosastojen määrässä on vuosien varrella tapahtunut. Kuinka korkealle tärkeysjärjestyksessä me asetamme synnytysosastot, ja miten se näkyy päätöksenteossa? Vaikka palveluverkos-

Keskustelualoite KA 6/2024 vp

toista päättäminen kuuluukin hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle, myös eduskunnalla on budjetti- ja lainsäädäntövaltansa takia tärkeä rooli, joka on vaikuttanut ja edelleen vaikuttaa kehitykseen. Varsinkin sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen jälkeen valtion rooli rahoittajana on merkittävä.

Tässä keskustelualoitteessa ehdotetaan, että eduskunta käy keskustelun siitä, miten Suomi mahdollisimman hyvin kykenisi luomaan edellytykset turvallisille synnytyksille ja mikä on lainsäätäjän ja valtion talousarvion rooli tässä yhteydessä. Kaiken kaikkiaan tässä on kyse kaikkein tärkeimmästä asiasta jokaisen ihmisen elämässä eli ihmisen syntymästä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta käy ajankohtaiskeskustelun synnytysosastojen tulevaisuudesta.

Helsingissä 20.3.2024

Johan Kvarnström sd

Maria Guzenina sd

Mika Kari sd

Katri Kulmuni kesk

Vesa Kallio kesk

Antti Kaikkonen kesk

Jussi Saramo vas

Merja Kyllönen vas